

ÅRBOKEN

Fortidsminneforeningen ble stiftet i 1844. I 1846 ble den første utgaven av foreningens årbok utgitt. Med unntak av enkelte dobbeltårganger har det siden kommet årbok for hvert år. Dermed er Fortidsminneforeningens årbok en av de publikasjoner her i landet som har vært utgitt sammenhengende i lengst tid.

Fortidsminneforeningens årbok er landets ledende faglige publikasjon i kulturminnevernet. Årboken er sammensatt av artikler som velges ut av årbokens redaksjon.

Redaktør: Linn Willetts Borgen

Telefon: 976 77 288

linn@fortidsminneforeningen.no

Redaksjonsråd:

Trond Indahl

Morten Stige

Oddbjørn Sørmoen

Ane Ohrvik

Even Smith Wergeland

Vegard Røhme

Fortidsminneforeningens årbok 2020

INVITASJON TIL BIDRAG

RELIGIØSITETENS KULTURMINNER

Bebyggelse og andre spor etter religiøsitet har satt sine avtrykk i landskapet gjennom årtusener. Fra førkristne graver som forteller om hva som var viktig å ha med seg over i dødsriket, til de utvilsomt mest visuelt dominerende religiøse kulturminnene - kirkene. Fra Lista til Grense Jakobselv er de blant de fremste og ofte de eneste monumentalbyggene i Norges bygder og byer. Bygningenes utforming og interiør speiler skiftende samfunnssyn, praksiser og teologisk grunnlag – hvor langt er vel ikke spennet fra den gotiske katedralen til arbeidskirken? Men religiøsitet handler om mer enn kirker. F.eks. fikk frimenighetene egne forsamlingslokaler på 1800-tallet og bedehusene ble viktige supplementer til kirkene. Innvandring av mennesker fra den ikke-kristelige kulturkrets har bidratt til mangfoldet i over hundre år med f.eks. synagoger og moskeer. Det åndelige livet – om det i sitt teologiske grunnlag har vært aldri så antimaterielt - har krevd fysiske rammer.

Til årboken 2020 ønskes bidrag som analyserer og diskuterer kulturminner som har eller har hatt religiøse funksjoner. Av særlig interesse vil være nye perspektiver og originale

tilnærminger til det empirisk materialet som kan være alt fra pilgrimsleder, klostre og kirker til moskeer, kultsteder og bedehus, drøftende artikler om fremtidens forvaltning av kirker i Norge i lys av sekulariseringen av samfunnet generelt og splittelsen av kirke og stat i 2018 spesielt, drøftende artikler om religiøse kulturminners endrede funksjon fra fast omdreiningspunkt ved alle livets sider, til museum, kjøpesenter og «lokale for spesielle anledninger». Hva dette betyr for kulturminnenes samfunnsrolle og ivaretagelse?

Målet med årboken er å løfte frem et mangfold av religiøse kulturminner i Norge. Gjennom sammenlikning og diskusjon er det likefullt velkomment med internasjonale perspektiver. Hva har religiøsitetens kulturminner betydd – og hva vil de bety for oss i framtida?

På grunn av lang produksjonstid, må redaksjonen bestemme hovedtrekkene i innholdet i årboka allerede i februar 2020. Utgivelsen er i begynnelsen av desember. Artikkelforfatterne må være forberedt på å ferdigstille sitt stoff - både tekst og bilder - før 1. april.

Artikler til Fortidsminneforeningens årbok honoreres ikke, men forfatterne får en årbok og en PDF-fil av sin egen artikkel.

Tidligere temaårbøker

De siste tiårene har vi hatt følgende temaårbøker:

Årbok 2019: Aktivisme

Årbok 2018: Kulturminner i bruk

Årbok 2017: Kontrast, Tilpasning, Kopi

Årbok 2016: Krigens minner

Årbok 2015: Brann og byplanlegging

Årbok 2014: Dødens kulturminner

Årbok 2013: Eidsvoll 1814

Årbok 2012: Riksantikvaren 100 år

Årbok 2011: Åpent tema

Årbok 2010: Elitens kulturminner

Årbok 2009: Interiører og gjenstander

Årbok 2008: Materialer og bygningsteknologi

Årbok 2007: Kulturminner som går ut av bruk

Årbok 2006: Farger i fortiden

Årbok 2005: Unionsoppløsningen

Årbok 2004: Autentisitet

Årbok 2003: Kulturmiljø og landskap

Årbok 2002: Nasjonale klenodier

Årbok 2001: Norske kirker

Årbok 2000: Norsk sykehusarkitektur

Årbok 1993: Fortidsminneforeningens historie

Årbok 1992: Funksjonalismen i Norge

Årbok 1991: 1500-tallet - det glemte århundret i vår kulturhistorie

Årbok 1990: Gerhard Fischer

Årbok 1989: Damsgård i Bergen

Årbok 1988: Kristian 4.

Årbok 1987: Klostre i Norge

Årbok 1985: Kulturminner i Hedmark

Årbok 1983: Kulturminner i Nord-Norge

Årbok 1982: Kulturminner i Hordaland

Årbok 1980: Teknisk-industrielle kulturminner